Den originale sprogudgave af denne side de er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

tysk

Swipe to change

Sagsomkostninger

Tyskland

Denne side giver et overblik over sagsomkostningerne i Tyskland.

Familieret — skilsmisse
Familieret — forældremyndighed over børn
Familieret — underholdsbidrag
Handelsret — kontrakt
Handelsret — ansvar

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Advokater

Tyskland sondrer ikke mellem forskellige kategorier af advokater.

I Tyskland fastsættes advokatsalæret enten i henhold til lov om advokatsalærer (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz*, RVG) eller ved en aftale om salær indgået mellem advokaten og klienten. Det er altid muligt at indgå en aftale om salæret i stedet for at anvende det salær, der er fastsat ved lov. I sidstnævnte tilfælde skal bestemmelserne i § 49 i den føderale lov vedrørende advokaterhvervet (BRAO — *Bundesrechtsanwaltsordnung*) og § 3a-4b i lov om advokatsalærer imidlertid overholdes. Når en advokat repræsenterer en klient i retten, kan det aftalte salær være højere end det, der er fastsat ved lov, men må aldrig være lavere.

Den **lønskala**, der er knyttet som bilag til RVG (bilag 1 til RVG), fastsætter enten et **fast salær** eller **intervaller**, der finder anvendelse på de forskellige ydelser. Salæret afhænger normalt af **kravets værdi**. Et salærinterval for et kravs værdi angiver det maksimumssalær og det minimumssalær, der kan anvendes på de forskellige ydelser. Løntabellen i bilag 2 til RVG viser salæret i forhold til kravets værdi. I hvert enkelt tilfælde fastsættes et passende salær inden for den fastsatte lønramme efter ret og billighed, navnlig under hensyn til arbejdets omfang og sværhedsgrad for advokaten, sagens betydning og klientens indtægter og økonomiske situation. Hvis advokaten risikerer at ifalde ansvar, kan han også tage hensyn til det ved fastsættelsen af salæret. Salærintervaller anvendes navnlig i strafferetlige og socialretlige sager.

Foged

Fogeder (*Gerichtsvollzieher*) beregner kun deres honorarer i henhold til **fogedloven** (*Gerichtsvollzieherkostengesetz*, GvKostG). For hver fogedforretning betales et **fast honorar**.

Omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Retten modtager normalt **sagsomkostninger**, som beregnes på grundlag af **kravets størrelse**. I **civile sager** er disse omkostninger fastsat i **loven om retsafgifter** (*Gerichtskostengesetz*, GKG) og **loven om retsafgifter i familiesager** (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen*, FamGKG). Afgiftssatserne er fastsat i omkostningsoversigten (bilag 1 til den relevante lov). Afgifterne er fastsat efter kravets værdi i tabellen over afgifter (bilag 2 til den relevante retsakt). I almindelige civile sager og sager om familietvister, navnlig i sager om underholdspligt, er afgiftssatsen **3**, mens den for ægteskabssager er **2**. I sager vedrørende børn, herunder forældremyndighed og samværsret, er satsen **0,5**. Sagens værdi fastsættes som følger:

I **ægteskabssager** er fastlægges sagens værdi efter rettens skøn under hensyntagen til de særlige omstændigheder i hver enkelt sag. Der skal navnlig tages hensyn til sagens omfang og betydning samt ægtefællernes indkomst og formueforhold. Indkomsten beregnes på grundlag af tre gange ægtefællernes samlede nettoindkomst. Normalt fastsætter retten sagens værdi til tre gange nettoindkomsten.

I **familieretlige tvister** afhænger sagens værdi normalt af kravets størrelse. I sager vedrørende **underholdspligt** er det det beløb, der påberåbes, dog maksimalt underholdsbidraget for et år, der anvendes til at bestemme størrelsen af det fremtidige underholdsbidrag. Restancer, der påløber indtil indgivelsen af ansøgningen, indgår i beregningen.

I **sager vedrørende børn**, navnlig med hensyn til forældremyndighed og samværsret, er sagens værdi fastsat til 3 000 EUR.

For så vidt angår **advokatbistand i form af en beskikket advokat er advokatens salær** i mangel af en aftale om salær **baseret på sagens værdi**, som generelt svarer til det beløb, der anvendes til at fastsætte retsafgifterne. I lov om advokatsalærer fastsættes det præcist for hver type retssag, hvilke salærer der kan beregnes efter hvilken sats. I bilag 2 til RVG opregnes salærerne efter sagens værdi. I civile sager i første instans bliver advokatens **sagsomkostninger** normalt beregnet med en sats på **1,3** og **omkostninger i forbindelse med retsmøder** med en sats på **1,2**. Hvis advokaten bistår parterne med at nå frem til et **forlig** i første instans, modtager han også et **forligsgebyr** (*Einigungsgebühr*), hvor satsen er **1**.

Trin i civile retssager, hvor der skal betales faste omkostninger

For **almindelige civilretlige spørgsmål, sager om underholdspligt og ægteskabssager** betales retsafgifterne, **når sagen anlægges, eller stævningen indgives**. I **familieretlige sager** skal de betales **ved afslutningen** af sagen. Hvis intet andet er aftalt, aflønnes advokaterne for de ydelser, de har udført, efter fuldførelsen af deres opgave. De har imidlertid en lovfæstet ret til et forskud.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger i straffesager

I straffesager opkræves de faste omkostninger først efter den endelige **domfældelse**. Retsafgifterne fastsættes på grundlag af den idømte straf og ligger i første instans på mellem **140** EUR og **1 000** EUR. I mangel af en aftale om salær har advokaten, uanset om han er forsvarsadvokat eller advokat for andre parter, ret til faste salærer inden for et interval.

Tidspunkt i en straffesag, hvor de faste omkostninger skal betales

Retsafgifterne skal betales **efter den endelige domfældelse**. Hvis intet andet er aftalt, aflønnes advokaterne for de ydelser, de har udført, ved opgavens afslutning. De har imidlertid en lovfæstet ret til forskud.

Faste omkostninger i forbindelse med forfatningssager

Faste omkostninger for parterne i forfatningssager

Medmindre sagen er anlagt med urette, er sager anlagt ved forbundsforfatningsdomstolen (*Bundesverfassungsgericht*) gratis (§ 34 i loven om forbundsforfatningsdomstolen (*Bundesverfassungsgerichtsgesetz*)). Repræsentation, navnlig ved en advokat (*Rechtsanwalt*), er kun påkrævet, hvis der skal gives møde i retten (§ 22 i loven om forbundsforfatningsdomstolen).

Tidspunkt i et sagsforløb ved forfatningsdomstolen, hvor de faste omkostninger skal betales

Hvis intet andet er aftalt, aflønnes advokaterne for de ydelser, de har udført, **efter fuldførelsen af deres opgave**. De har imidlertid en lovfæstet ret til et forskud.

Oplysninger, der skal gives på forhånd af parternes repræsentanter

Parternes rettigheder og forpligtelser

Advokaten er forpligtet til at **give sin klient fuldstændige oplysninger, rådgive ham** og tilbyde ham de sikreste og mindst risikofyldte midler til at nå det ønskede mål. Advokaten skal ligeledes henlede sin klients opmærksomhed på **alle** de **risici**, der er forbundet med sagen, for at sætte ham i stand til at træffe en informeret beslutning. Det er op til advokaten at afgøre, hvilke oplysninger der skal gives til klienten. Advokaten skal besvare **klientens spørgsmål på en fyldestgørende og ærlig måde**. Inden advokaten indbringer sagen for retten, skal han klart oplyse sin klient om udsigterne for retssagen og de dermed forbundne risici. Dette omfatter de finansielle risici og chancerne for at få medhold.

Advokaten har i visse tilfælde en **særlig oplysningspligt**:

Hvis advokatsalæret fastsættes på grundlag af **sagens værdi**, skal advokaten angive dette, inden han accepterer opgaven (§ 49 b, stk. 5, i forbundsloven om advokater).

Hvis der foreligger en **aftale om salær** med advokaten, skal advokaten angive, at det i tilfælde af godtgørelse af udgifter kun er de omkostninger, der er fastsat i loven, der vil blive godtgjort (§ 3, stk. 1, tredje punktum, i lov om advokatsalærer).

Hvis advokaten aftaler med sin klient, at **salærets størrelse afhænger af sagens udfald**, skal advokaten meddele ham, at denne aftale ikke har nogen indvirkning på de øvrige omkostninger, som klienten eventuelt skal betale (§ 4, stk. 3, andet punktum, i lov om advokatsalærer).

Inden advokaten indgår en aftale om repræsentation ved en **arbejdsret**, skal han oplyse sin klient om, at hans salær ikke kan godtgøres (§ 12, stk. 1, andet punktum, i *Arbeitsgerichtsgesetz*).

Retsgrundlag for fastsættelse af sagsomkostninger

Hvor kan jeg læse om den tyske lovgivning om fastsættelse af omkostninger?

Lovtekster om fastsættelse af omkostninger findes i boghandlere eller kan downloades gratis fra internettet i deres seneste udgave.

På hvilket sprog kan jeg få oplysninger om den tyske lovgivning om fastsættelse af sagsomkostninger?

Oplysningerne er på tysk.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om sagsomkostningerne?

Websted med oplysninger om sagsomkostninger

De seneste udgaver af den tyske lovgivning findes på webstedet for forbundsministeriet for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse. Du kan downloade de forskellige love på området ved at indtaste den tilsvarende forkortelse (GKG, FamGKG, GNotKG, GvKostG og RVG).

Hvor kan jeg finde oplysninger om den gennemsnitlige varighed af forskellige sager?

Forbundsstatistikkontoret (*Statistisches Bundesamt*) udgiver en serie af **årlige statistiske publikationer** om retsplejen. Serie **10, underserie 2.1**, indeholder f. eks. data om **varigheden af civile retssager i hele Tyskland** fordelt på retskredse for Landgericht (regional ret) og Oberlandesgericht (regional appeldomstol). Der gives særskilte oplysninger om byretter (*Amtsgerichte*) og regionale retter på den ene side og om regionale appeldomstole på den anden side samt om sager i første og anden instans. Serien indeholder ingen statistikker over behandlingstiden for de forskellige typer sager.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt sagsbehandlings gennemsnitlige samlede omkostninger?

Bøger, der omhandler den gennemsnitlige økonomiske **risiko ved civile retssager**, kan fås i handlen.

Moms

Hvor finder jeg oplysninger om moms? Hvad er de gældende satser?

Domstole og retsfogeder er ikke momspligtige. Advokater skal anvende en momssats på 19 %. Beløbet faktureres særskilt og indgår derfor ikke i deres salær.

Retshjælp

Indtægtsloft, der finder anvendelse i civile sager

Der kan efter anmodning ydes retshjælp til enhver, der på grund af sine personlige og økonomiske forhold ikke kan betale sagsomkostningerne eller kun kan betale dem delvist eller i rater. Det planlagte søgsmål eller forsvar skal have en rimelig chance for at få medhold og må ikke forekomme useriøst. Ansøgeren skal dog anvende sine egne økonomiske midler i det omfang, det er rimeligt. Afhængigt af den pågældendes indkomst kan en part få bevilget retshjælp, der **ikke skal tilbagebetales**, eller som **skal tilbagebetales i rater**. Forbundsministeriet for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse har offentliggjort en folder med titlen "Juridisk rådgivning og retshjælp" (*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*), som besvarer de hyppigst stillede spørgsmål med eksempler.

Indtægtsloft for tiltalte i straffesager

I straffesager **finder indtægtslofterne ikke anvendelse** på den mistænkte eller tiltalte. Bevilling af retshjælp er underlagt andre kriterier.

Indtægtsloft for ofre for kriminalitet i straffesager

Der ydes retshjælp på et **behovsbaseret** grundlag. Med henblik herpå fastsættes der fleksible indtægtslofter under hensyntagen til på den ene side de forventede omkostninger i forbindelse med sagen og på den anden side ansøgerens sociale situation (underholdspligt, boligudgifter). Der kan også ydes retshjælp med en forpligtelse til at **tilbagebetale den i rater**.

Andre betingelser for bevilling af retshjælp til ofre for strafbare handlinger

Ofre for visse alvorlige forsætlige forbrydelser kan ansøge om gratis retshjælp, uanset deres økonomiske situation.

Andre betingelser for bevilling af retshjælp til tiltalte

Bevilling af retshjælp til mistænkte og tiltalte er ikke indtægtsbestemt, men underlagt visse retlige **betingelser**, herunder lovovertrædelsens grovhed, truslen om visse retlige konsekvenser (f.eks. forbud mod at udøve et erhverv eller indlæggelse på en psykiatrisk eller neurologisk afdeling), kompleksiteten af den faktiske og retlige situation, spørgsmålet om, hvorvidt den tiltalte er fængslet eller underlagt en retssikrende procedure, om den tidligere forsvarsadvokat er blevet udelukket fra retssagen, eller om den tiltalte er i stand til at forsvare sig eller ej.

Omkostningsfrie retssager

I henhold til **§ 183 i lov om socialretlige domstole** (*Sozialgerichtsgesetz*, SGG) medfører en sag for disse domstole ingen omkostninger for de **ydelsesberettigede** (dvs. forsikrede, modtagere af en ydelse, herunder modtagere af efterladtepension, personer med handicap og deres retsefterfølgere,

forudsat at de deltager i sagen som sagsøgere eller sagsøgte i deres respektive egenskab). Sagsøgere og sagsøgte, der er involveret i sager ved de socialretlige domstole, og som ikke falder ind under disse kategorier, skal for hver sag betale et **fast beløb** i henhold til **SGG's § 184**: **150** EUR for sager ved domstolene i socialretlige sager (*Sozialgerichte*), **225 EUR** for sager ved de regionale domstole i socialretlige sager (*Landessozialgerichte*) og **300 EUR** for sager ved forbundsdomstolen i socialretlige sager (*Bundessozialgericht*). **SGG's § 197** fastsætter en undtagelse fra disse regler: De omkostninger, der er fastsat i lov om retsafgifter, skal ligeledes betales i sager ved domstolene i socialretlige sager, hvor hverken sagsøger eller sagsøgte tilhører de personkategorier, der er nævnt i **SGG's § 183**.

Følgende bestemmelser finder anvendelse **i straffesager**: Hvis sagsøgte frifindes, sagen mod ham ikke indbringes for retten eller indstilles, afholdes omkostningerne (offentlige udgifter) og de nødvendige udgifter, som sagsøgte har afholdt, i princippet af staten.

Under hvilke omstændigheder skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Den tabende part betaler modpartens omkostninger i det omfang, det er nødvendigt for sagens behandling eller for svarskriftet. Disse omfatter **det lovpligtige advokatsalær** og udgifter afholdt af den vindende parts advokat, **rejseudgifter** og eventuelt **tab af indtægt** som følge af deltagelse i retsmøder.

Honorarer til sagkyndige

Sagkyndige, der **udnævnes af en domstol**, modtager et **honorar pr. time** i henhold til lov om honorarer og godtgørelse til sagkyndige og andre intervenienter (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*, JVEG). Dette honorar skal betales af parterne.

Udgifter til en sagkyndig, der er udpeget **i privat regi** af en part til forberedelse af **retssagen**, **medregnes ikke i de sagsomkostninger**, hvis godtgørelse er fastsat i dommen. Der skal derfor foretages an **separat anmodning** om godtgørelse af disse. Hvis en part har henvendt sig til en sagkyndig med henblik på en udtalelse under retssagen, afhænger godtgørelsen af behovet for en sådan udtalelse i den foreliggende sag.s Honoraret til en sagkyndig, der er udpeget af retten til at afgive forklaring, betales af den tabende part Hvis parterne kun får delvist medhold, afholder de en del af den sagkyndiges omkostninger i det omfang, de har tabt/vundet.

Oversætter- og tolkehonorarer

Oversættere og tolke, der er **udpeget af en domstol**, modtager et honorar, der også er fastsat i lov om aflønning og godtgørelse til sagkyndige og andre intervenienter (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*, JVEG). Det betales af sagens parter. Tolkene aflønnes **på grundlag af en timesats**. Oversættere **aflønnes pr. linje**.

I straffesager finansieres udgifter til tolke- og oversættelsestjenester, der er nødvendige for tiltalte eller interesserede parter, normalt med offentlige midler, forudsat at sådanne ydelser er nødvendige for at forsvare sig eller udøve sine processuelle rettigheder.

Relevante links

Forbundsministeriet for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse
Mæglingsteam i det tyske advokatsamfund
Forbundsrepublikkens familiemæglersammenslutning
Forbundsrepublikkens mæglersammenslutning
Forbundssammenslutningen for mægling inden for økonomi og erhverv
Mæglingscenter (CfM)
Privat bankombudsmand
Offentlig bankombudsmand
Forligsudvalget i den tyske centralbank
Ombudsmand for det tyske bankkooperativ
Ombudsmand for sparekasser og byggelånsbanker
Ombudsmand for delstatssparekasser og -byggelånsbanker
Rådgivende udvalg og forligsudvalg for lægeorganisationerne
Forligsudvalget for mobilitet
Forligsudvalget for turister
Forligsudvalget Nordrhein-Westfalen for lokal transport
Ombudsmand for privat syge- og plejeforsikring
Forligsudvalget for den tyske sammenslutning af bedemænd
Forligsudvalget for forbundsnetagenturet
Ombudsmand for den tyske ejendomsmæglerforening
Handels- og industrikamrenes voldgiftsorganer
Konsensusudvalget for honorarer og erstatninger
Sammenslutningen af tyske bilfabrikanter
De seneste udgaver af tysk lovgivning

Relevante dokumenter

Rapport for Tyskland om undersøgelsen af omkostningsgennemsigtighed PDF (565 Kb) en

Sidste opdatering: 06/09/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Casestudie 1 — Familieret — skilsmisse — Tyskland

I dette casestudie om familieret (skilsmisse) blev medlemsstaterne anmodet om at rådgive den part, der begærer skilsmisse, om sagsomkostningerne i følgende situationer:

Case A — Situation uden et udenlandsk element: Et par bliver gift. Efterfølgende bliver parret separeret og beslutter sig for at blive skilt.

Case B — Situation med et udenlandsk element: To statsborgere i medlemsstat A er blevet gift i medlemsstat A. Efter ægteskabet flytter parret til en anden medlemsstat (medlemsstat B) og bor der. Kort efter bliver parret separeret, og hustruen vender tilbage til medlemsstat A, mens manden forbliver i medlemsstat B. Parret beslutter sig for at blive skilt. Kort efter at hustruen er vendt tilbage til medlemsstat A, anmoder hun om skilsmisse ved retten i medlemsstat B.

Omkostninger i Tyskland

Omkostninger i første instans og i appelsagen

	Sagens forløb i første instans	Appel

Casestudie		
	Indledende sagsomkostninger	Indledende sagsomkostninger
Case A	Afhænger af indkomst og formue	Afhænger af indkomst og formue
Case B	Afhænger af indkomst og formue	Afhænger af indkomst og formue

Udgifter til advokat

Casestudie	Advokat
	Gennemsnitlige omkostninger
Case A	Afhænger af indkomst og formue
Case B	Afhænger af indkomst og formue

Udgifter til vidnegodtgørelse eller sikkerhedsstillelse

Casestudie	Godtgørelse til vidner	Sikkerhedsstillelse
	Får vidner udbetalt godtgørelse?	Findes en sådan bestemmelse, og hvornår og hvordan anvendes den?
Case A	Ja, men der anvendes normalt ikke vidner.	Nej.
Case B	Ja, men der anvendes normalt ikke vidner.	Nej.

Udgifter til retshjælp og andre godtgørelser

Casestudie	Retshjælp	Godtgørelse		
	Betingelser?	Kan den vindende part få godtgjort sagsomkostninger?	Hvis ikke hele beløbet godtgøres, hvor stor en procentdel godtgøres så generelt?	Er der tilfælde, hvor retshjælpen skal tilbagebetales til det organ, der har ydet retshjælp?
Case A	Afhænger af indkomst og formue	Ja	50 %	Ja, hvis personens indkomst stiger, hvis vedkommendes økonomiske situation forbedres, og hvis betalingen sker i rater.
Case B				

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Casestudie	Oversættelse		Tolkning		Andre særlige omkostninger i forbindelse med tværnationale sager?
	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der godtgørelse?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der godtgørelse?	Omtrentlige omkostninger?	Beskrivelse
Case A					
Case B	Efter rettens skøn	Normalt 1,55 EUR pr. 55 tegn plus gebyrer og moms	Efter rettens skøn	70 EUR pr. time plus gebyrer og moms	Udgifter til forkyndelse af dokumenter i udlandet

Sidste opdatering: 08/11/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Casestudie 2 — Familieret — forældremyndighed over børn — Tyskland

I dette casestudie om familieret (forældremyndighed over børn) blev medlemsstaterne anmodet om at rådgive sagsøgeren om sagsomkostningerne i følgende situationer:

Case A — Situation uden et udenlandsk element: To personer har i en årrække levet sammen uden at være gift. Da parret bliver separeret, har de et fælles barn på tre år. Ifølge en retsafgørelse er moderen tillagt forældremyndigheden, mens faderen har samværsret. Moderen anlægger en sag med henblik på at få begrænset omfanget af faderens samværsret.

Case B — Situation med et udenlandsk element — Du er advokat og udøver virksomhed i medlemsstat A: To personer har levet sammen papirløst i medlemsstat B i flere år. Umiddelbart efter det fælles barns fødsel bliver parret separeret. En retsafgørelse truffet i medlemsstat B tildeler moderen forældremyndigheden over barnet og samværsret til faderen. Moderen og barnet flytter til en anden medlemsstat (medlemsstat A) med rettens tilladelse, mens faderen forbliver i medlemsstat B. Nogle år senere anlægger moderen sag i medlemsstat A for at ændre faderens samværsret.

Omkostninger i Tyskland

Omkostninger i forbindelse med sager i første instans, appelsager og andre former for tvistbilæggelse

Casestudie	Sagens forløb i første instans	Appel
	Indledende sagsomkostninger	Indledende sagsomkostninger
Case A	54,00 EUR	Appel: 108,00 EUR Kassationsappel: 162,00 EUR
Case B	54,00 EUR	Appel: 108,00 EUR Kassationsappel: 162,00 EUR

Advokat-, foged- og eksperthonorarer

Casestudie	Advokat		Sagkyndig	
	Er repræsentation obligatorisk?	Gennemsnitlige omkostninger	Er bistand fra en sagkyndig obligatorisk?	Omkostninger
Case A	Nej	Første instans: 622,00 EUR	Efter rettens skøn	100 EUR pr. time plus gebyrer og moms
Case B	Nej	Første instans: 622,00 EUR	Efter rettens skøn	100 EUR pr. time plus gebyrer og moms

Omkostninger til vidnegodtgørelse

Casestudie	Godtgørelse til vidner	
	Får vidner udbetalt godtgørelse?	Omkostninger
Case A	Ja	Tabt arbejdsfortjeneste, højst 21 EUR pr. time, rejseudgifter og andre udgifter
Case B	Ja	Tabt arbejdsfortjeneste, højst 21 EUR pr. time, rejseudgifter og andre udgifter

Udgifter til retshjælp og andre godtgørelser

Casestudie	Retshjælp	Godtgørelse	
	Betingelser?	Kan den vindende part få godtgjort sagsomkostninger?	Er der tilfælde, hvor retshjælpen skal tilbagebetales til det organ, der har ydet retshjælp?
Case A	Afhænger af indkomst og formue	Ja	Ja, hvis personens indkomst stiger, hvis vedkommendes økonomiske situation forbedres, og hvis betalingen sker i rater.
Case B	Afhænger af indkomst og formue	Ja	Ja, hvis personens indkomst stiger, hvis vedkommendes økonomiske situation forbedres, og hvis betalingen sker i rater.

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Casestudie	Oversættelse		Tolkning		Andre særlige omkostninger i forbindelse med tværnationale sager?	
	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der godtgørelse?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der godtgørelse?	Omtrentlige omkostninger?	Beskrivelse	Omtrentlige omkostninger?
Case A						
Case B	Efter rettens skøn	Normalt 1,55 EUR pr. 55 tegn plus gebyrer og moms	Efter rettens skøn	70 EUR pr. time plus gebyrer og moms	Udgifter til forkyndelse af dokumenter i udlandet	

Sidste opdatering: 08/11/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Casestudie 3 — familieret — underholdsbidrag — Tyskland

I dette casestudie om familieret (underholdsbidrag) blev medlemsstaterne anmodet om at rådgive sagsøgeren om sagsomkostningerne i følgende situationer:
Case A — Situation uden et udenlandsk element: To personer har i en årrække levet sammen uden at være gift. Da parret bliver separeret, har de et fælles barn på tre år. En afgørelse giver moderen forældremyndigheden over barnet. Den eneste udestående tvist vedrører størrelsen af det underholdsbidrag, som faderen skylder moderen for barnets underhold og opdragelse. Moderen anlægger en sag vedrørende dette spørgsmål.

Case B — Situation med et udenlandsk element — Du er advokat og udøver virksomhed i medlemsstat A: To personer har levet sammen papirløst i medlemsstat B i flere år. Da parret bliver separeret, har de et fælles barn på tre år. En afgørelse i medlemsstat B tildeler moderen forældremyndigheden over barnet. Med faderens samtykke flytter moderen og barnet til en anden medlemsstat (medlemsstat A), hvor de etablerer deres bopæl.
Den eneste udestående tvist vedrører størrelsen af det underholdsbidrag, som faderen skylder moderen for barnets underhold og opdragelse. Moderen anlægger sag herom i medlemsstat A.

Omkostninger i Tyskland

Omkostninger i første instans og i appelsagen

Casestudie	Sagens forløb i første instans	Appel
	Indledende sagsomkostninger	Indledende sagsomkostninger
Case A	Afhænger af størrelsen af det krævede underholdsbidrag	Afhænger af størrelsen af det krævede underholdsbidrag
Case B	Afhænger af størrelsen af det krævede underholdsbidrag	Afhænger af størrelsen af det krævede underholdsbidrag

Advokat-, foged- og eksperthonorarer

Casestudie	Advokat		Fogeden		Sagkyndig	
	Er repræsentation obligatorisk?	Gennemsnitlige omkostninger	Er fogedbistand obligatorisk?	Omkostninger efter domsafsigelsen	Er bistand fra en sagkyndig obligatorisk?	Omkostninger
Case A	Ja	Afhænger af størrelsen af det krævede underholdsbidrag	Nej.	Afhængigt af typen af gennemførelsesforanstaltning	Efter rettens skøn	Baseret på en timesats varierer niveauet alt efter aktivitetsområde, maks. 100 EUR plus gebyrer og moms.
Case B	Ja	Afhænger af størrelsen af det krævede underholdsbidrag	Nej.	Afhængigt af typen af gennemførelsesforanstaltning	Efter rettens skøn	Baseret på en timesats varierer niveauet alt efter aktivitetsområde, maks. 100 EUR plus gebyrer og moms.

Omkostninger til vidnegodtgørelse

Casestudie	Godtgørelse til vidner	
	Får vidner udbetalt godtgørelse?	Omkostninger
Case A	Ja	Tabt arbejdsfortjeneste, højst 17 EUR pr. time, rejseudgifter og andre udgifter
Case B	Ja	Tabt arbejdsfortjeneste, højst 17 EUR pr. time, rejseudgifter og andre udgifter

Udgifter til retshjælp og andre godtgørelser

Casestudie	Retshjælp	Godtgørelse	
	Betingelser?	Kan den vindende part få godtgjort sagsomkostninger?	Er der tilfælde, hvor retshjælpen skal tilbagebetales til det organ, der har ydet retshjælp?
Case A	Afhænger af indkomst og formue	Ja	Ja, hvis personens indkomst stiger, hvis vedkommendes økonomiske situation forbedres, og hvis betalingen sker i rater.
Case B	Afhænger af indkomst og formue	Ja	Ja, hvis personens indkomst stiger, hvis vedkommendes økonomiske situation forbedres, og hvis betalingen sker i rater.

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Casestudie	Oversættelse		Tolkning		Andre særlige omkostninger i forbindelse med tværnationale sager?
	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der godtgørelse?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der godtgørelse?	Omtrentlige omkostninger?	Beskrivelse
Case A					
Case B	Efter rettens skøn	Normalt 1,55 EUR pr. 55 tegn plus gebyrer og moms	Efter rettens skøn	70 EUR pr. time plus gebyrer og moms	Udgifter til forkyndelse af dokumenter i udlandet

Sidste opdatering: 08/11/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Casestudie 4 — handelsret — kontrakt — Tyskland

I dette casestudie om handelsret (aftaleret) blev medlemsstaterne anmodet om at rådgive sælgeren om sagsomkostningerne i følgende situationer:

Case A — Situation uden et udenlandsk element: En virksomhed leverer varer til en værdi af 20 000 EUR. Køberen betaler ikke, fordi han mener, at varerne ikke svarer til det aftalte.

Sælgeren beslutter at anlægge sag med henblik på at opnå betaling af den fulde pris.

Case B — Situation med et udenlandsk element: En virksomhed, der har hjemsted i medlemsstat B, leverer varer til en værdi af 20 000 EUR til en køber i medlemsstat A. Lovgivningen i medlemsstat B finder anvendelse på aftalen, og aftalen er affattet på sproget i medlemsstat B. Køber i medlemsstat A betaler ikke, fordi han mener, at varerne ikke svarer til det aftalte. Sælgeren beslutter at anlægge sag i medlemsstat A for at opnå fuld betaling af den pris, der er fastsat i aftalen med køberen.

Omkostninger i Tyskland

Omkostninger i første instans og i appelsagen

Casestudie	Sagens forløb i første instans	Appel
	Indledende sagsomkostninger	Indledende sagsomkostninger
Case A	1035,00 EUR	Appel: 1 380,00 EUR Kassationsappel: 1 725,00 EUR
Case B	1 035,00 EUR	Appel: 1 380,00 EUR Kassationsappel: 1 725,00 EUR

Advokat-, foged- og eksperthonorarer

Casestudie	Advokat		Foged		Sagkyndig	
	Er repræsentation obligatorisk?	Gennemsnitlige omkostninger	Er fogedbistand obligatorisk?	Omkostninger efter domsafsigelsen	Er bistand fra en sagkyndig obligatorisk?	Omkostninger
Case A	Ja	Første instans: 2 231 EUR	Nej	Afhængigt af typen af gennemførelsesforanstaltning	Nej	Baseret på en timesats varierer niveauet alt efter aktivitetsområde, maks. 125 EUR plus gebyrer og moms.
Case B	Ja	Første instans: 2 231 EUR	Nej.		Nej.	Baseret på en timesats varierer niveauet alt efter aktivitetsområde, maks. 125 EUR plus gebyrer og moms.

Omkostninger til vidnegodtgørelse

Casestudie	Godtgørelse til vidner	
	Får vidner udbetalt godtgørelse?	Omkostninger
Case A	Ja	Tabt arbejdsfortjeneste, højst 21 EUR pr. time, rejseudgifter og andre udgifter
Case B	Ja	Tabt arbejdsfortjeneste, højst 21 EUR pr. time, rejseudgifter og andre udgifter

Udgifter til retshjælp og andre godtgørelser

Casestudie	Retshjælp			Godtgørelse		
	Hvornår og på hvilke betingelser anvendes retshjælp?	Hvornår kan der opnås fuld retshjælp?	Betingelser?	Kan den vindende part få godtgjort sagsomkostninger?	Hvilke omkostninger godtgøres aldrig?	Er der tilfælde, hvor retshjælpen skal tilbagebetales til det organ, der har ydet retshjælp?
Case A	Der ydes principielt ingen retshjælp til juridiske personer uden for Den Europæiske Union. Betingelser: Hvis parten ikke er økonomisk stabil (uformuende), og det er sandsynligt, at den anlagte sag vil blive taget til følge og ikke forekommer useriøs.	Hvis der ikke resterer mere end 15 EUR i indkomst efter visse fradrag såsom de skattefrie bundfradrag for den uformuende part og hans familiemedlemmer og efter fradrag af udgifter til bolig og opvarmning. Hvis dette ikke er tilfældet, er det også muligt at få fuld retshjælp, men den skal i så fald tilbagebetales i rater. Raternes størrelse afhænger af restindkomsten.	1. Ansøgning (det er ikke nødvendigt at få hjælp af en advokat til ansøgningen) 2. Aktivitet endnu ikke afsluttet 3. Se også første kolonne	Ja, i det omfang hun vandt	Omkostninger, der ikke var nødvendige for sagens fortsættelse eller for forsvaret	Se anden kolonne
Case B	Se case A ovenfor	Se case A ovenfor	Se case A ovenfor	Se case A ovenfor	Se case A ovenfor	Se case A ovenfor

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Casestudie	Oversættelse		Tolkning		Andre særlige omkostninger i forbindelse med tværnationale sager?
	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der godtgørelse?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der godtgørelse?	Omtrentlige omkostninger?	Beskrivelse
Case A					
Case B	I princippet for alle skriftlige indlæg og dokumenter, der fremlægges som bevismateriale. Retten kan undlade at bestille oversættelse af dokumenter, hvis alle de dommere, der behandler sagen, forstår sproget.	Normalt 1,55 EUR pr. 55 tegn plus gebyrer og moms	Processproget er tysk. Hvis alle berørte parter har et godt kendskab til fremmedsproget, er der ikke behov for en tolk.	70 EUR pr. time plus gebyrer og moms	Udgifter til forkyndelse af dokumenter i udlandet

Sidste opdatering: 08/11/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Casestudie 5 — handelsret — ansvar — Tyskland

I dette casestudie om handelsret (erstatningsret) blev medlemsstaterne bedt om at rådgive klienten om sagsomkostningerne i følgende situationer:

Case A — Situation uden et udenlandsk element: En varmeanlægsfabrikant leverer et varmeapparat til en installatør. Sidstnævnte videresælger apparatet til en kunde og installerer det i kundens hjem. Kort tid efter opstår der brand. Alle parter (producent, installatør og slutkunde) er forsikrede. Grunden til brandens opståen er omstridt. Ingen vil betale erstatning til kunden.

Kunden beslutter at sagsøge producenten, installatøren og forsikringsselskaberne med påstand om erstatning.

Case B — Situation med et udenlandsk element: En producent af varmeapparater, der er etableret i medlemsstat B, leverer et varmeapparat til en installatør i medlemsstat C. Installatøren videresælger apparatet og installerer det i kundens hjem i medlemsstat A. Der opstår kort efter brand. Alle parter (producent, installatør og slutkunde) er forsikrede hos et forsikringsselskab i deres egen medlemsstat. Grunden til brandens opståen er omstridt. Ingen vil betale erstatning til kunden.

Kunden beslutter at anlægge sag i medlemsstat A mod producenten, installatøren og forsikringsselskabet i medlemsstat A med påstand om erstatning.

Omkostninger i Tyskland

Omkostninger i første instans og i appelsagen

Casestudie	Sagens forløb i første instans	Appel
	Indledende sagsomkostninger	Indledende sagsomkostninger
Case A	Afhænger af størrelsen af den krævede erstatning	Afhænger af størrelsen af den krævede erstatning
Case B	Afhænger af størrelsen af den krævede erstatning	Afhænger af størrelsen af den krævede erstatning

Advokat-, foged- og eksperthonorarer

Casestudie	Advokat		Foged		Sagkyndig	
	Er repræsentation obligatorisk?	Gennemsnitlige omkostninger	Er fogedbistand obligatorisk?	Omkostninger efter domsafsigelsen	Er bistand fra en sagkyndig obligatorisk?	Omkostninger
Case A	Ja	Afhænger af størrelsen af den krævede erstatning	Nej.	Afhængigt af typen af gennemførelsesforanstaltning	Ikke påkrævet i henhold til lovgivningen Retten kan dog være af den opfattelse, at der bør anvendes en sagkyndig.	Baseret på en timesats varierer niveauet alt efter aktivitetsområde, maks. 125 EUR plus gebyrer og moms.
Case B	Ja	Afhænger af størrelsen af den krævede erstatning	Nej.	Afhængigt af typen af gennemførelsesforanstaltning	Se ovenfor.	Baseret på en timesats varierer niveauet alt efter aktivitetsområde, maks. 125 EUR plus gebyrer og moms.

Omkostninger til vidnegodtgørelse

Casestudie	Godtgørelse til vidner	
	Får vidner udbetalt godtgørelse?	Omkostninger
Case A	Ja	Tabt arbejdsfortjeneste, højst 21 EUR pr. time, rejseudgifter og andre udgifter
Case B	Ja	Tabt arbejdsfortjeneste, højst 21 EUR pr. time, rejseudgifter og andre udgifter

Udgifter til retshjælp og andre godtgørelser

Casestudie	Retshjælp			Godtgørelse		
	Hvornår og på hvilke betingelser anvendes retshjælp?	Hvornår kan der opnås fuld retshjælp?	Betingelser?	Kan den vindende part få godtgjort sagsomkostninger?	Hvilke omkostninger godtgøres aldrig?	Er der tilfælde, hvor retshjælpen skal tilbagebetales til det organ, der har ydet retshjælp?
Case A	Se casestudie 4 ovenfor	Se casestudie 4 ovenfor	Se casestudie 4 ovenfor	Se casestudie 4 ovenfor	Se casestudie 4 ovenfor	Se casestudie 4 ovenfor
Case B	Se casestudie 4 ovenfor	Se casestudie 4 ovenfor	Se casestudie 4 ovenfor	Se casestudie 4 ovenfor	Se casestudie 4 ovenfor	Se casestudie 4 ovenfor

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Casestudie	Oversættelse		Tolkning		Andre særlige omkostninger i forbindelse med tværnationale sager?
	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der godtgørelse?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der godtgørelse?	Omtrentlige omkostninger?	Beskrivelse
Case A					
Case B	Se casestudie 4 ovenfor	Normalt 1,55 EUR pr. 55 tegn plus gebyrer og moms	Se casestudie 4 ovenfor	70 EUR pr. time plus gebyrer og moms	Udgifter til forkyndelse af dokumenter i udlandet

Sidste opdatering: 08/11/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.